

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486, UNIA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Ffordmore Rd., Kenilworth, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaest@travelios.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНІАЮ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$1.00.

Чеки і money orders виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Силим

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

У страху великі очі

Розрив літака компанії TWA та трагічна загибель усіх пасажирів і залоги, що сталося нещодавно, є великою трагедією, якої не було ніколи після вилету з нью-йоркського літака ім. Джона Фіджералда Кеннеді в напрямі Парижу, дало нагоду багатьом згадати це слово: Страх. Слово, котріє словниці української мови пояснює, як стан хвилювання, тривоги, неспокою, викликаючи чекання чого-небудь неприємного, небезпечного.

В Америці, зокрема, ці почування набрали ще більшої вагомості, коли завдяки засобам масової інформації, що до екстремізму непристойності покривали кожний аспект цієї останньої трагедії, виявлено, що дуже мало зроблено для того, щоб захистити подорожувачів від подібних небезпечних нещастя, спричинених тероризмом або звичайним недбалством Уряду чи керівництва летунських компаній. Коли мова про тероризм, як це було у випадку вибуху на літаку повітряної компанії Пан Америкен над місцевістю Локербі у Шотландії в 1988 році, де в додатку до пасажирів і залоги загинули також інші люди, звичайні жителі Локербі, то насувається питання, чому не було і, як виглядає, далі немає відповідних засобів для захисту пасажирів? А як пояснити недавню катастрофу літака повітряної лінії Велла Джен поблизу Маямі з такими ж трагічними наслідками? Виявляється, що в одному і другому випадку безпосередня вина така: Уряд, який понад 200 років тому оснувався на засадах народного правління, з думкою про народ і працю для народу, а вже сьогодні неспроможний оберігати своїх громадян від небезпек модерного світу.

Провина ще більша в тому, що Федеральна адміністрація летунства — урядова установа, відповідальна за цю діяльність, маючи, в ім'я демократичності, передає цей обов'язок захисту громадян-пасажирів летунським лінійкам. Ці ж, у свою чергу, маючи, як завжди, бажання зменшити видатки, роблять все можливе, щоб обійти всі правила, котрі вимагають не кінцевих заходів охорони пасажирів.

Результатом такої пінг-понгової гри, виконання обов'язку держави і летунських ліній стосовно своїх громадян і пасажирів, є щораз частіші летунські катастрофи з більшими людськими жертвами. Коли підходять до цього питання виключно з точки фінансової спроможності, що насувається непродумане питання, чому наймогутніша та найбагатша країна світу, З'єднані Штати Америки, яка постійно хвалиться демократичну систему державоуправління, де люди і громадяни мають надбавство першості, не спроможна виконати цього свого так важливого обов'язку — оберігати від небезпек своїх громадян. У країні такої потужної динамічності, як США, де для багатьох користуватися засобами швидкої транспортації — літаками, не є більше ваканційною розкошішю чи вигородою, а коженденно кінцевістю сучасного життя, ніяк не вдається знайти відповідних фондів і людей для того, щоб до максимуму забезпечити цю діяльність транспортації. Поширюється щораз більше погносімо про те, що коли справою повітряної безпеки не займуться відповідні державні та летунські чинники якнайшвидше, то в середньому до 2020 року переживатимемо трагічну летунсько-повітряну катастрофу кожного тижня. Зробивши підсумки всього сказаного, висновок єдиний — урядові посилити те, що законно до нього належить, — відповідальність за охорону своєї країни та її громадян.

Взявши все це до уваги, то чи можна дивуватися сьогодні, що пересічний громадянин починає переживати зовсім звичайні конвульсії переляку, коли має сісти на літак. А коли ще до того додати, що напевно не зумисмо, але, на жаль, існуючу байдужість керівництва летунських ліній та державного проводу, то поді „У страху великі очі“ стають ще більшими та починають бачити небезпеку там, де її навіть і немає.

...Автори книжок і видавництва, які бажали, щоб про їхні книжкові видання були в щоденному поміщенні бібліографічних нотатки, виступи й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи“ разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її шіну.

Микола Світхуа

ЦЕРКВА І ПОЛІТИКА РОСІЇ

Упадок комунізму у Східній Європі позначився відродженням церковного життя у всіх державах, при чому в деяких випадках церковні провідники, використовуючи прихильну для них кон'юнктуру, поставили перед собою завдання не лише відновити традиційну ролі релігії серед населення, але й скріпити вплив Церкви в політично-суспільному житті і в державних інституціях.

Саме в такому напрямку розвивалися взаємини Російської Православної Церкви (РПЦ) з державною владою Російської Федерації (РФ) на кожному рівні. Можна вказати на приклади впливової ролі представників Церкви у законодавчій діяльності парламенту, на близьку співпрацю між провідниками держави і Церкви у важливих політичних ініціативах, а то й на випадки виразного попертя провідом РПЦ однієї чи іншої політичної партії у виборах. Існують приклади не менш проміж-перських наставлень духовних провідників РПЦ, як наставлень відомих російських шовіністів.

Найявна приязнь

Приязнь між президентом Єльцином і Патріярхом РПЦ Алексієм II є фактом, який підкреслюють навіть закордонні дипломати і кореспонденти. Один з прикладів може послужити недавня стаття „Боліше відродження Церкви“, в „Інтернешналь Геральд Трибун“. Ї автор, ЛІ Гокстадер, незвичайно ставить під сумнів доцільність зближення РПЦ і Кремля, критикує шкільні тези РПЦ до націоналізму і підтримку „великодержавної місії Росії“.

Єльцин і Патріярх Алексій не раз зустріли разом на релігійних і історичних святкуваннях, а престиж Патріярхату в президентській адміністрації зростає з виділення йому біркових приміщень в самому Кремлі. З формального боку в РФ релігія є відокремлена від держави, навчання релігії в державних школах добровільне, а духовенство і працівники церковних інституцій підлягають таким самим законам соціального забезпечення і оподаткування, як решта населення. Практично ж РПЦ має значний вплив в державній адміністрації, а Патріярхат не раз видає заяви в питанні, більше пов'язаних з державною політикою, ніж з безпосередніми інтересами Церкви. В оцінці одного з російських науковців, РПЦ „...не є суспільною християнською, але суспільною державною, ...але символом державності, так як це було в часі російської імперії“.

З перспективи недавнього минулого варто пригадати, що стосунки між РПЦ і державною владою СССР в останніх десятиліттях були настільки близькі, що Політбюро систематично використовувало Церкву як впливовий засіб для інфільтрації пропаганди „миру“, розборозки Заходу і здійснення різних інших великодержавних планів. В роки „перестройки“, за згодою Горбачова і ЦК компартії, у 1989 році тодішній Патріярх Пимен, Митрополит Ленінградський і Новгородський Алексій і кілька інших духовних провідників були вибрані народними депутатами СССР. З розпадом Советського Союзу і обранням Алексія новим Патріярхом в 1990 році співпраця РПЦ і президентської адміністрації РФ стала тіснішою. В своєму часі Єльцин відкрито президентський указ про повернення для РПЦ конфіскованого комуністичною владою церковного майна, що в практичній же в великій мірі лежить в руках місцевих урядів.

Восени 1994 року РПЦ і міністерство оборони домовилися про відновлення функцій військових капеланів. Відтоді провід Церкви активізує свої впливи у військових структурах. Восени 1995 року Патріярх, наприклад, закликав молоді до військової служби, щоб оборонити „родіну від зовнішніх і внутрішніх ворогів“ — саме в час, коли сотні молодих воїнів і тисячі цивільного населення гинули у безглузді війні проти героїчних чеченців. Цей заклик викликав критику на адресу Патріярхату РПЦ з боку органів преси, які стоять в опозиції до збройної інтервенції Росії в Чечні.

Борислава Скорупська

УКРАЇНА ВИЖИВЕ!

І

Ідучи в Україну, я мала два питання: як живе моя родина, як мене сприймає, та в якому стані перебуває і як виглядає мій мрія-Україна?

Хто їхав першим раз в Україну, то пригадує почуття радості й смутку-жаль, бо на чужині пройшло наше життя і ми не мали можливості зустрічатися з рідними, щоб їм відвідати дорогі райони, бо ж багато чого не було дозволено, розмови підслуховували, а часто траплялися й провокації.

Нарешті літак піднявся — і кожної години я ближче до України на тисячу кілометрів! Не вже це дивно, не сон, який мучив мене понад 50 років! Ми вже над Україною. Колеса черкнули українську землю і літак ось-ось зупиниться, і я боюся, щоб не зупинилася й моє серце. У горлі спазми, по щокх струмочуть непрохані слози. О, земле рідна, за хвилину у ступлю на тебе вперше за 53 роки! Дай же мені духової наснаги на майбутнє, що вона вже і куди... Мене мають зустріти родичі, мої двоюрідні брати і сестри, а їх в Україні є понад 20. Всі вони молодіші за мене, а дехто народився вже після війни.

Проходжу митницю і бачу надворі через навіпідчинені двері чималу групу людей. Вони сміються, вимахують руками — мабуть, визнали своїх рідних. Оглядаюся, але за мною вже майже нікого немає. Полагодивши митні справи, виходжу за двері — і всі та усміхнена група напускає на мене! Перша Ганя: вона вітає мене хлібом-сіллю на вишнаному рушнику... Обійми, слози радості і обережки квітів. Це вона, Ганя, тримав мене рідно у близькому контакті.

Жорж живе недалеко Борисполя, та ж запрошує всіх до себе — нас коли двадцять осіб — 8 авт. Великою для мене несподіванкою було побачити Любоно з Чельабінську та Ростика із Запоріжжя. Були родичі і з Полтави, з Кривого Рогу, з Рогатинщини, з різних районів Київщини, Житомира. Погратися нас іде Любоно: він через вікно авта кидав перед нами півонії...

ці, недалеко Кремля, викінчуються будова величюного собору Христа Спасителя, коштом не менше 300 млн. дол., на місці, де стояв подібний храм, зруйнований сталінським режимом 1931 року. В російській пресі кружляли різні версії про джерела потрібних для будови собору фондів, хоч офіційна лінія твердить, що всі фонди були пожертвами віруючих. Інші версії залюбжи підхоплювали ті шовіністи, які не вагаються критикувати політику адміністрації президента відносно „прихвильності“ державного майна. Присутність у новому храмі Патріярха і президентів і їхні спільні виступи на інших церемоніях стали звичини під час недавньої виборчої кампанії.

Для заспокоєння внутрішніх опонентів і опії зовнішнього світу щодо нібито рівноправного трактування всіх віровизнань, створена президентська Рада для релігійних асоціацій мала дати дозвіл голосувати всім релігійним деномінаціям, які за останніх кілька років активізувалися на території РФ. Крім представників РПЦ і мусулман, до цієї ради ввійшли представники римо-католицької і лютеранської Церкв, баптистів, буддистів та інших віровизнань. В практичній, однак, ця Рада не мала ніякого впливу на рішення президента чи його адміністрації.

Осінні вибори до російської Думи і недавні президентські вибори дали підстави стверджувати, що стосунки ієрархії РПЦ і провід держави є багатоглибші, як періодичні церемоніальні спільні виступи на державних і релігійних святах. Підтримка державної адміністрації для РПЦ або реставрація церковних об'єктів маніфестує повноваження РПЦ до ролі „державної“ інституції, хоч з політичних мотивів про це не говорять голосно, враховуючи наявність в межах Росії мільйонів мусулман.

Впливову ролу Церкви намагалися використувати для своїх політичних цілей російські політики різної орієнтації, такі як колишній віцепрезидент і відкритий шовініст Александр Руїков, і лідер комуністів Геннадій Зюганов, який активно підтримував РПЦ і обіцяв сприяти схваленню нового закону про свободу сумління, який було б обмеженою можливістю діяльності чужих віровизнань на території РФ. Зюганов не лише намагався промовчувати або применшувати ролі Комуністичної партії в переслідуванні всіх віровизнань і в руйнуванні церков, але у своїй книжці „По горизонті“, виданій 1995 року, похвалив Сталіна за його, мовляв, „рішучість у припиненні переслідувань Церкви“.

Опозиція до сект

Ще більш відверто є опозиція до християнських сект (зокрема до американських проповідників) і нехристиянських культів різного походження (корейського, японського чи індійського). Завдяки добрій організації і щепрому фінансуванню, такі секти і культи здобули вплив серед значної частини молодих росіян, підводячи, в оцінці керівників РПЦ, „традиційної“ цінності російського народу“.

Ім часом РПЦ систематично промовчує існування в Росії відламків Православної Церкви, які не вписуються в її канони. Так, наприклад, в Росії існують секти, які не визнають ієрархії Церкви, але визнають її принципи, і єдині свої принципи, але вона вибрала 25 років каторги (і також не була сама). Дитину, яку вродили в в'язниці, віддала батькам до Львова (до речі, син К. Зарицький ніколи не перебував у Ходоріві, як пише Марічка, а все був у Львові). В іншій місці (стор. 274) читаємо: „Ви ж розумієте, що вони мене не випустили б, якби я не підписала заяви“ (перше уз'явлення у Львові), а це в іншій місці (стор. 489) М. Савчин оправдує своє рішення дати звання в мурасі: „Мене за тими причинами не турбувало, як осудять таку поведінку ті, які не були на полі бою. Проте мені дуже важливо було зберегти хоча б факти боротьби за волю і закрити їх за історією. Тими фактами вже нікому не шкодилися, як вже мунуло — це загинули, хто на Сибіру. Коли, Бог знає коли, а все так розгортається, оця держава тюрма і тоді з протоколів наших знавань, що збережуться в сейфах КГБ, істориків і майбутніх поколінь доведуться про нашу боротьбу“.

(Закінчення на стор. 3)

ДО КНИЖКИ „Тисяча доріг“

В „Свободі“ з 21-го червня в р. в рубриці „Листи до редакції“ був надрукований лист з підписом „Марічка“, який був відповідно на коментар О-КІ „Про спомини й фантазії“, в якому О-КА провиздує аналогію нагородження в останньому часі трьох авторів за їхні твори — Єжи Косінського, Гелен Демиденко й Марії Савчин („Марічка“). М. Савчин, авторка автобіографічного спогаду „Тисяча доріг“ (стор. 489) М. Савчин оправдує своє рішення дати звання в мурасі: „Мене за тими причинами не турбувало, як осудять таку поведінку ті, які не були на полі бою. Проте мені дуже важливо було зберегти хоча б факти боротьби за волю і закрити їх за історією. Тими фактами вже нікому не шкодилися, як вже мунуло — це загинули, хто на Сибіру. Коли, Бог знає коли, а все так розгортається, оця держава тюрма і тоді з протоколів наших знавань, що збережуться в сейфах КГБ, істориків і майбутніх поколінь доведуться про нашу боротьбу“.

Що Марічку не турбує думка тих, що не були на полі бою, зрозуміло. Це для неї категорія людей, які вона ставить поза рамки українського суспільства, але цікавить прийняття цієї „органічної“ досі не притримуваний спосіб збереження історії української визвольної боротьби в добровільних знаваннях для ворожого спецслужби інші учасники визвольної боротьби? Навели ми тут кілька цитат, щоб підтвердити нашу думку про неясності і сумніви до авторки, які заглусять в листі до Головної управи США.

О-КА писала з власної ініціативи, не покликувалася, не цитувала жодної з книжок „Тисяча доріг“, тим самим заклиди, зроблені М. Савчин, що О-КА поперекручувала подання нею в спогадах факти, є безпідставні і неправдиві, оскільки М. Савчин саме добре не прочитала ще свої книжки. О-КІ ми знаємо довгі роки як визначну пластунку і громадську діячку та добру журналістку, і маємо подивіря і й пошуку до неї. Про життєвий шлях Марічки знаємо від неї з її книжок. Він вривається на 1954 роки, до мешкання Йосипа та Раї. У всіх містах та по мешканцях, але в булава, ліфти не працюють — місто не постачає електрики на такий „люкс“. Також не дають і води до туалетів, ані гарячої води. Помешкання Йосипа просторе, чисте. У кожному куточку видно працьовитість господарів. Сідаємо до столу і п'ємо за нашу зустріч, за краще майбутнє України. Всі тут розмовляють українською мовою, за винятком двох російськомовних вчителів. Одна їхня гостя читає свої вірші, співає пісні на своїй мові, сама ж написала до них і музику. Тема: війна. Пережиті лихоліття війни, втрата рідних, спустошення краю фашистами там не забувають.

Багато спричинилася до того і советська пропаганда, бо в спустошенні, які лишилися за собою відступаюча советська армія, а точніше — спеціальні її формации, приписують також на конто німців.

Після прийняття мене ввели на місце мого постою у Житомирі, до Ліді Л., дорогої товаришці моїх дитячих років. З нею десятиліттями я листувалася, за що її викликали на розмову органи безпеки. Але вона не злякалася, листування не перервала. Тепер ми зустрілися і наший радості немає меж.

Несподівано з'явилися дві дочки і син моєї кузинки Марусі. І повідомили з Києва, де я є. Вони дуже милі, гарні і велика шкода, що їхня мама померла два роки тому, не дочекавшись до цієї зустрічі.

Іван М., син моєї кузинки з Рогатинщини, став тут моєю правовою рукою. Ще перед моїм приїздом він пообіцяв своїй мамі, що поведе мене скрізь, де я захочу, що обіцянку виконав і я безмежно йому і його дружині Олі за це вдячна. Без них я і десятої долі того всього не побачила б.

Раніше Іван викладав у сільсько-господарській школі, але сьогодні з праці „шкраба“ (шкільний робітник) вижити не можна, то він займається „малим бізнесом“. Він і його родина є свідомі українці і добрі, шляхетні люди. Його дружина Оля — доцент і викладає англійську мову у вищій школі. Вона посилає найкращі якості людини, жінки. Для мене шкідливим є те, що Оля народилася на східній Україні у родині вчителів, відомою дідусь українське виховання і в такому ж дусі виховує своїх дітей. Чарівна Оля!

(Продовження буде)

(Закінчення на стор. 3)

Д-р СВГЕН ОЛЕНКО

внутрішній хвороби

приймає у Квінсі, викликає на виїзді додому.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленістю.

Адреса у Мангеттені: 630 5th Ave., Room 1803 New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

INDEPENDENCE TOUR

August 20 - September 3

КІНЬКА • ЗІСІТ • СІПІТІН • ГОСІА • ЛІП • ІПІКІН • ІПІКІН • ІПІКІН

15 Days \$2275

fly with Air Ukraine EVERY TUESDAY \$890 NON-STOP NY-LVIV/UKV tax included

Diaspora 215-567-1328 ENTERPRISES, INC. 220 S. 20th St. Philadelphia, PA 19103

ОЛЕКСАНДЕР ОГЛОБЛИН**СТУДІЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

СТАТТІ І ДЖЕРЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Нью Йорк — Київ — Торонто: Українське Історичне Товариство, 1995

Ціна 38 дол. + 2 дол. за пересилку

Можна придбати в SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці Нью Джерсі просимо додати 6% податку

HAMALIA

43 St. Mark's Pl., N.Y., N.Y. 10003 Fax: 212 473 2180 Tel.: 212 473 0839

СХІДНА УКРАЇНА

11 СЕРПНЯ - 25 СЕРПНЯ

ЧЕРНІГІВ, СУМІ, ПОЛТАВА, ОППІШНА, РЕШЕТІЛІВКА, ХАРКІВ, ДНІПРОПЕТРОВСЬК, ПЕТРИКІВКА, ЗАПОРІЖЖЯ, КІЇВ

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

20 СЕРПНЯ - 27 СЕРПНЯ

Печерська Лавра, Св Софія, Золоті Ворота, Маріанський Палац, Св Андрія Театр ім Лисенка

Святкування День Незалежності

Андріївський Узвіз Хата Караса

НЬЮ ЙОРК ЛЬВІВ

ДЛЯ РЕЗЕРВАЦІЙ ТА ІНФОРМАЦІЇ ПРОСИМО ТЕЛЕФОНУВАТИ

1 800 HAMALIA

У П'ЯТНИЦЮ, 26-ГО ЛІПНЯ, Мехіко повідомило, що на початку наступного місяця віддасть Америці 7 блн. дол., чим залишить перед ЗСА в довгу тільки на суму 3.5 блн. дол. У 1995 році Уряд президента Білла Клінтона дав Мехіко позику на 12.5 блн. дол. чим допоміг цій країні урятуватися від цілковитого банкрутства. Цим кроком Мехіко значно неутраїзувало можливість прокласти у цьому виборчому році для президента Б. Клінтона та його Уряду.

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ

про оголошення у "Свободі"

й "Українському Тижневику" (The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи припускають оголошення на невідповідну адресу, буває спільне поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформацію просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація "Свободи"

АПТЕКА**MEDICAL PHARMACY**

власність української фірми

ВИСИЛАЄМО ЛІКИ В УКРАЇНУ

ВИГОТОВЛЕНІ В УСІХ КРАЇНАХ СВІТУ

ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЄДИНА ФІРМА, ЯКА МАЄ ПРАВО НА ПЕРЕСІЛКУ ЛІКІВ ВІД МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

340 College Str., Toronto, Ont. M5T 3A9

Tel.: (416) 922-4145 Fax (416) 922-9633

З НАГОДИ НАШОГО 35-ЛІТТЯ

запрошуємо Вас стати передплатником щомісячного журналу української незалежної думки, літератури, науки мистецтва і суспільного життя

СУЧАСНІСТЬ

що безперервно виходить від 1961 року в диспосіті та від 1991 року в Києві

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА \$ 85.00

Я ХОЧУ ПЕРЕДПЛАТИТИ "СУЧАСНІСТЬ"

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ STATE: _____ ZIP: _____

TEL: _____ FAX: _____

☐ Renewal ☐ New Subscription

Gift Subscription from _____

I ENCLOSE CHECK FOR \$_____ (all payments in US Dollars only)

Перекладає чи чеки в американських долларах виступають на: Bohdan Penny c/o "Suchasnist", Acc. No. 21928-000

1 виступає на адресу: Bohdan Penny, 83-67 16th Street, New Gardens, NY 11418, USA

Tel. (718) 441-8374

Св. п. проф. О. Неприцький-Грановський повертається в Україну

У день свого народження, 4-го листопада 1976 року, у 89 років перестало битися серце поета, мислителя й світової слави вченого, проф. д-ра Олександра Неприцького-Грановського. Смерть перервала нитку життя провідника й діяча українського політичного й суспільно-громадського життя в Америці.

Така несподівана смерть сколихнула всією українською громадою. Сумно заборили телефони, про те, які сповіщали болочну вістку про втрату шановної людини.

Зібралася вся українська громада Тій Сіті, щоб віддати останню пошану вірному синові України, великому провідникові й патріоту, в якому відчувалося невимовну втрату.

На похорон зібралася велика кількість місцевих людей, приїжджиків і закордонних гостей, а також представників з Мінесотського університету та інших установ. Домовину покійного на вічний спочивок несли студенти й молодь, щоб у цей спосіб віддати проф. Грановському зажиттєвий і пошану його вірному й зусилля. Покійний спочивав на Свент Сементарі в Мінеаполісі.

На похоронній трізниці з словом згадки виступило багато гостей з різних ділянок — політичної, наукової, суспільної, організаційної та інших. Вони ділилися з присутніми, з якими перешкодами їм доводилося боротися, щоб діти до успіхів. З жалем і сумом всі воїни прощали св. п. професора — прощали історичну епоху українського життя в Америці, спільно пережити.

Живучи в Америці і не в найсприятливіших умовах здобуваючи знання, як і в науковому світі отримувати найвищі нагороди, він і тоді не забував про свій поволенний народ, навпаки, він при кожній нагоді піднісв українську справу, захищав її права на самостійність і здобував Українці прихильників. Його американські колеги питали: „Як ти можеш любити дві країни, Америку й Україну так само? Це ж неможливо!“ — „О так, можливо, але як рішучий та великий оптиміст, він вірив у майбутнє України й людства, і тому вірив, що: „І хоч майбутність в загасованості німа Вогонь душі народ здобуде в Прометее. В наш вік ніколи Прадні не здолає тьма Туре шлях нам волюлюбности ідея“

Професор бачив важливість і потребу зберегти пам'ять про життя й вклад праці, перепі і повноцінної української еміграції, розсіяної по всіх континентах світу, став засновником еміграційного архіву при Мінесотському університеті. В цьому архіві знаходяться матеріали визначних людей, різних осередків та організацій з різних країн. І на сьогоднішній день можна сказати, що це є найбільший Еміграційний Історично-Дослідний Центр такого типу, до якого приїжджають дослідники з різних країн, як до джерела давнини.

Але поет, він закликав через поезію до згоди, до любові, до відданості у людських взаємовідносинах, він казав: шукайте Бога між живими.

Шукайте Господа в собі! Свої серця добром наліште Його діла творити, Творю посягне в злобі Із брата нікого й щиро зміште, Щоб із ним у мирі жити!

За своєю віданню проф. Грановський був доброзичливим, жартівливим, ввічливим, присвячений 100-літню української еміграції в Канаді.

Сестри Розмари та Шарлін Тодашук походять із Вінніпегу, освіту здобули в університеті Йорку в Торонто та університеті Манітоби. Виступали як док почали в кінці 1970-их років. Сестри навчають молоді українських танців, балетові, співу, гри на інструментах. Розмари також провадить хори у Вінніпезі, один з яких — Дитячий хор ім. Кошиця. Шарлін присвячує ділянку реклами і проживає в Монреалі.

Після концерту у год. 10-й вечора розпочнеться забава, гратиме оркестра „Фата морганга“.

У справі замовлення кімнат на Союзівці слід телефонувати на число (914) 626-3641.

Св. п. проф. д-р О. Неприцький-Грановський

во, — відповів проф. Грановський, — я люблю Україну як матір, Америку ж люблю, як жінку!

Коліс хтось сказав, що людину так довго пам'ятають, як вона багато зробила за життя. Фізично проф. Грановський відійшов, але пам'ять про нього жива. Як науковець, він залишив багато праць, як поет залишив і духову спадщину.

Професор бачив важливість і потребу зберегти пам'ять про життя й вклад праці, перепі і повноцінної української еміграції, розсіяної по всіх континентах світу, став засновником еміграційного архіву при Мінесотському університеті.

В цьому архіві знаходяться матеріали визначних людей, різних осередків та організацій з різних країн. І на сьогоднішній день можна сказати, що це є найбільший Еміграційний Історично-Дослідний Центр такого типу, до якого приїжджають дослідники з різних країн, як до джерела давнини.

Але поет, він закликав через поезію до згоди, до любові, до відданості у людських взаємовідносинах, він казав: шукайте Бога між живими.

Шукайте Господа в собі! Свої серця добром наліште Його діла творити, Творю посягне в злобі Із брата нікого й щиро зміште, Щоб із ним у мирі жити!

За своєю віданню проф. Грановський був доброзичливим, жартівливим, ввічливим, присвячений 100-літню української еміграції в Канаді.

Сестри Розмари та Шарлін Тодашук походять із Вінніпегу, освіту здобули в університеті Йорку в Торонто та університеті Манітоби. Виступали як док почали в кінці 1970-их років. Сестри навчають молоді українських танців, балетові, співу, гри на інструментах. Розмари також провадить хори у Вінніпезі, один з яких — Дитячий хор ім. Кошиця. Шарлін присвячує ділянку реклами і проживає в Монреалі.

Після концерту у год. 10-й вечора розпочнеться забава, гратиме оркестра „Фата морганга“.

У справі замовлення кімнат на Союзівці слід телефонувати на число (914) 626-3641.

У день свого народження, 4-го листопада 1976 року, у 89 років перестало битися серце поета, мислителя й світової слави вченого, проф. д-ра Олександра Неприцького-Грановського. Смерть перервала нитку життя провідника й діяча українського політичного й суспільно-громадського життя в Америці.

Така несподівана смерть сколихнула всією українською громадою. Сумно заборили телефони, про те, які сповіщали болочну вістку про втрату шановної людини.

Зібралася вся українська громада Тій Сіті, щоб віддати останню пошану вірному синові України, великому провідникові й патріоту, в якому відчувалося невимовну втрату.

На похорон зібралася велика кількість місцевих людей, приїжджиків і закордонних гостей, а також представників з Мінесотського університету та інших установ. Домовину покійного на вічний спочивок несли студенти й молодь, щоб у цей спосіб віддати проф. Грановському зажиттєвий і пошану його вірному й зусилля. Покійний спочивав на Свент Сементарі в Мінеаполісі.

На похоронній трізниці з словом згадки виступило багато гостей з різних ділянок — політичної, наукової, суспільної, організаційної та інших. Вони ділилися з присутніми, з якими перешкодами їм доводилося боротися, щоб діти до успіхів. З жалем і сумом всі воїни прощали св. п. професора — прощали історичну епоху українського життя в Америці, спільно пережити.

Живучи в Америці і не в найсприятливіших умовах здобуваючи знання, як і в науковому світі отримувати найвищі нагороди, він і тоді не забував про свій поволенний народ, навпаки, він при кожній нагоді піднісв українську справу, захищав її права на самостійність і здобував Українці прихильників. Його американські колеги питали: „Як ти можеш любити дві країни, Америку й Україну так само? Це ж неможливо!“ — „О так, можливо, але як рішучий та великий оптиміст, він вірив у майбутнє України й людства, і тому вірив, що: „І хоч майбутність в загасованості німа Вогонь душі народ здобуде в Прометее. В наш вік ніколи Прадні не здолає тьма Туре шлях нам волюлюбности ідея“

лівим, але як рішучий та великий оптиміст, він вірив у майбутнє України й людства, і тому вірив, що: „І хоч майбутність в загасованості німа Вогонь душі народ здобуде в Прометее. В наш вік ніколи Прадні не здолає тьма Туре шлях нам волюлюбности ідея“

Що ж змусило цього молодого, 25-літнього юнака з Волині покинути Україну, який був цілком виданим, і в січні 1913 року мандрувати Радивільським шляхом на Львів. Шлях цей був йому добре знаний, бож ним, як писав пізніше,

Із Тарнобору до яруги Крем'яця Не раз у поросі ходив піском — Через Ікасу на Королівський міст, Одоблений з давен-дана в легенди.

Та цим разом юнак ішов, ховаючись від царської поліції. „Небезпечному“ мазинцеві, який відважився думати про розчленування Росії, не було місця на його рідній землі, і через любов до неї треба було відтяти через дже бережений кордон на Захід, до Америки.

Молодий Олександр Грановський залишив за собою хоч короткий, але багатий змістом і досвідом період свого життя — період праці в Революційній Українській Партії, до якої вступив ще будучи студентом Білокриницької сільсько-господарської школи в 1903 році, період праці в українських організаціях Києва. Він там познайомився з багатьма видатними українцями того часу, і період ранньої та багатоголоючої поетичної творчості надихнутої атмосферою Києва, про яку значно пізніше писав:

Величний Київ — Жерело могоутніх сил! В твоїх стезях мурх давня велч Ціле підійми акія у безліч

Нових сторіч у зарисках каміньних брил. Ці нові сторіччя, про які мріє і для яких віддає свою працю молодий поет, — це вілля української держави в родині інших вілльнх націй. І за ці мрії і прагнення мусить він відтяти з Києва, зовсім не думуючи, що вже може ніколи не доведеться йому побачити ані могоутнього Києва, ані рідних, сідями увігнітаних Бережків з сосновим бором на берегах Ікви. Не думав, що не доведеться пити воду, що „із серія чистоті землі, з каміня, з крейді білої здрюрчтї“, ані знаходити в старих руїнах замків „заржаленої зброї колишніх боїв“, яка, збудивши любов до

рідного, якраз і привела його на Радивільський шлях 83 роки тому.

Таким був початок другого періоду життя Олександра Грановського, який почався в березні 1913 року, коли він став на американську землю в Нью Йорку, і аж до дня його несподіваного відходу у вічність. Це, по суті, було продовження першого періоду на рідній землі.

Він привіз із собою до Америки символи з України — ікону Божої Матері, рушники, вишиті його матір'ю, і кийські видання з його першими поетичними творами. А в серії він привіз духовий образ України, юнаку романтично, любов до неї і бажання наполегливо борючись за її права. І ці скарби, привезені з України, він вірно зберіг протягом 63-ох років перебування в Америці.

Аж по довгих 83-ох роках, у двадцять річницю смерті поет. проф. д-ра Олександра Неприцького-Грановського, прийшов третій період — період, коли його творчість дочекалася того, омірною-шасливого моменту і повертається в Україну, можливо не через Радивільський шлях чи Королівський міст й Ікву, але в його рідне село Бережів біля Крем'яця на Волині. Щоб уже на Батьківщині його духову спадщину жила відносно людських серця.

Старанам і коштами родини та приятелів і з участю дослідника Краснянського Музею Г. Черняхівського, 3-го вересня цього року у Великих Бережках відкриється музей, присвячений громадській, політичній і літературній діяльності вірного сина України св. п. проф. Грановського. А 7-го вересня цього року в Тернополі покинеться велика мографія про життя й працю проф. О. Грановського, опрацьована відомим науковцем, дослідником Краснянського Музею у Крем'янці Гаврилом Черняхівським.

Бажачою привітати відкриття музею або взяти участь своєю пожертвою, можуть писати на адресу: М. В. А. Неприцький, 1645 Abell St., St. Paul, MN 55117. Іхні прізвища будуть проголошені при відкритті й записані у пропам'ятну книгу музею.

Михайло Каркоць

ПЕРЕДПЛАЧУЮЧІ ГАЗЕТИ І ЖУРНАЛИ УКРАЇНИ!

Через киричню „Свободи“ ви маєте можливість передплатити на будь-який період і від будь-якого місяця майже всі часописи України, починаючи від „Літературної України“ і закінчуючи регіональними виданнями.

За детальними інформаціями і каталогами телефонуйте на число: (201) 484-0257 або пишіть на адресу: Ukrainian Publication Subscription Department SVOBODA Bookstore 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

PO ГРУПОВИХ ЦІНАХ: мити ДМЦ, різного роду матеріали для вишивання, ханви, кирич з українськими візорами і т. п. в АРЦ!*** FUNERAL DIRECTORS *****ПЕТРО ЯРЕМА****УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙІТО - директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

ПЕРЕСИЛКА ДОЛЯРІВ

Доставка до рук адресата 3-14 днів

Експрес-доставка 24-48 години

ПАЧКИ ЛІТАКОМ

доставка 1-4 тижнів

Безкоштовно підбираємо пакки з хати за посередництвом UPS • Телефонуйте сьогодні!

понад 500 тисяч вдоволених клієнтів

MIST MEEST

1-800-361-7345

MEEST CORPORATION INC.

97 Six Point Road, Toronto, ON, Canada M8Z 2X3

Tel.: (416) 236-2032

MEEST-AMERICA INC.

817 Pennsylvania Ave., Linden, NJ, USA 07036

Tel.: (908) 925-5525

MEEST-KARPATY INC.

2236 West Chicago Ave., Chicago, IL, USA 60622

Tel.: (312) 278-7353

ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

з каталогу

Доставка 1-4 тижнів

ПАЧКИ КОРАБЛЕМ

доставка 4-8 тижнів

АВТА, ТРАКТОРИ

сільськогосподарська техніка

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

побутових товарів та ЕЛЕКТРОНІКИ

КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ**ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ**

Через фірму MIST Ви не тільки підтримуєте зв'язок з Вашими рідними, але й маєте чудову нагоду виграти новий автомобіль, квитки на літак до України, електроніку, побутову техніку

Кожне Ваше замовлення візьме участь у розігранні, яка відбувається 21 грудня 1996 року

Результати будуть оголошені на українських телебаченнях та радіо програмах і в газетах

MIST гарантує Вам надійну і добру обслугову!

Ви можете ВИГРАТИ

\$30,000.00

понад

Кожне Ваше замовлення візьме участь у розігранні, яка відбувається 21 грудня 1996 року

Результати будуть оголошені на українських телебаченнях та радіо програмах і в газетах

MIST гарантує Вам надійну і добру обслугову!

Ви можете ВИГРАТИ

\$30,000.00

понад

Кожне Ваше замовлення візьме участь у розігранні, яка відбувається 21 грудня 1996 року